

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/biogramy/19175,Tokarczuk-Ignacy.html>
20.05.2024, 01:34

Tokarczuk Ignacy

Ignacy Marcin Tokarczuk, abp, ur. 1 II 1918 w Łubiankach Wyższych, pow. Zbaraż (obecnie Ukraina), zm. 29 XII 2012 w Przemyślu. Alumn Metropolitalnego Seminarium Duchownego we Lwowie (1937-1942), studia teologiczne i filozoficzne na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie, Wydz. Teologiczny, święcenia kapłańskie (1942), ukończył Studium Zagadnień Społecznych i Gospodarczych Wsi Polskiej KUL (1946-1948), Wydz. Prawa i Nauk Społeczno-Ekonomicznych KUL (1946-1947), Wydz. Filozofii Chrześcijańskiej KUL (1947-1950), doktorat z filozofii (1951).

1942-1944 wikariusz parafii św. Stanisława Biskupa w Złotnikach (dekanat Podhajce), 1944-1945 wikariusz parafii św. Marii Magdaleny we Lwowie i duszpasterz w należącym do parafii kościele na Kulparkowie, 1945-1946 wikariusz parafii Chrystusa Króla w Katowicach, 1947-1950 proboszcz parafii św. Michała Archanioła w Łebuni k. Lęborka, 1951-1952 st. asystent Wydz. Filozoficznego KUL, prowadził wykłady w Seminarium Duchownym w Lublinie (kapelan w domu akademickim dla studentek KUL w Krężnicy Jarej), 1952-1962 wykładowca Wyższego Seminarium Duchownego Hosianum w Olsztynie, 1952-1954 proboszcz w parafii Orzechowo i jej filii w Pluskach koło Olsztynka, 1954-1957 w parafii św. Wawrzyńca w Gutkowie koło Olsztyna, 1957-1960 organizator duszpasterstwa akademickiego w Wyższej Szkole Rolniczej w Olsztynie przy kościele NSPJ, 1962-1966 adiunkt Katedry Teologii Pastoralnej KUL, 1964-1966 drugi z-ca dyr. Konwiktu Księżych Studentów KUL. Od 3 XII 1965 bp ordynariusz przemyski, ingres i konsekracja 6 II 1966. 1967-1989 członek Komisji Episkopatu Polski ds. Duszpasterstwa Ogólnego oraz od 1975 przew. Komisji *Iustitia et Pax*; 1990-1991 współprzew. Komisji Wspólnej Rządu i Episkopatu. 2 VI 1991 otrzymał godność abp. *ad personam*. Od 25 III 1992 abp metropolita przemyski, od 17 IV 1993 na emeryturze.

Tokarczuk Ignacy 3090 2.jpg

Miejsce urodzenia Łubianki Wyższe
k. Zbaraża

Data urodzenia 1-02-1918

Miejsce śmierci Przemyśl

Data śmierci 29-12-2012

Hasło wydrukowane w **Tom II**

1958 i 1960 Wydz. ds. Wyznań Prezydium WRN w Olsztynie odrzucił jego kandydaturę na proboszcza w parafiach w Olsztynie i Nidzicy. Doprowadził do znaczącego rozwoju sieci parafialnej i budownictwa sakralnego w diecezji przemyskiej. W kazaniach występował przeciwko programowej ateizacji społeczeństwa, walce z religią i nietolerancji władz wobec wierzących. W 1967 wysunięty przez prymasa kard. Stefana Wyszyńskiego do Komisji Wspólnej Rządu i Episkopatu, co wywołało konflikt z władzami i zamrożenie prac komisji do 1980. W 1970 zainicjował utworzenie pierwszego Diecezjalnego Ośrodka Duszpasterstwa Akademickiego przy kościele Chrystusa Króla w Rzeszowie. Popierał inicjatywy obywatelskie domagające się respektowania konstytucji, wspierał opozycję demokratyczną, m.in. utworzenie w 1978 Komitetu Samoobrony Chłopskiej Ziemi Rzeszowskiej oraz w 1979 Przemyskiego Komitetu Samoobrony Ludzi Wierzących.

Od IX 1980 wspierał „S”, m.in. odprawiał uroczyste msze św. w intencji związku, poświęcał krzyże i sztandary, udzielał wsparcia inicjatywom na rzecz upamiętnienia przeszłości.

Po 13 XII 1981 zaangażowany w pomoc dla „S”, wspierał kapłanów szykanowanych i represjonowanych przez władze. Publicznie domagał się zwolnienia internowanych i rozpoczęcia dialogu z narodem (dożynki na Jasnej Górze, 5 IX 1982). Udzielał wsparcia KIK i inicjatywom katolickim związanym z organizacją niezależnej kultury i oświaty (tygodnie kultury chrześcijańskiej, katolickie tygodnie historyczne w Rzeszowie, ogólnopolskie przeglądy zespołów oazowych w Stalowej Woli). Wspierał działalność wydawniczą poza cenzurą, m.in. w ramach Biblioteczki Przemyskiej, gdzie rozpoczęto wydawanie serii książek opisujących historię diecezji przemyskiej, wydawanie nieregularnego tygodnika diecezjalnego „Rola Katolicka”, a nast. tygodnika społeczno-kulturalnego „San”. 5 XI 1984 zainicjował powołanie Instytutu Wyższej Kultury Religijnej w Stalowej Woli, w 1988 powołał Diecezjalną Radę Kultury, w skład której weszli przedstawiciele środowisk katolickich. Był obiektem stałego zainteresowania aparatu represji PRL. W odwecie za słowa zawarte w kazaniach, do 1974 władze nie zgadzały się na jego wyjazd do Rzymu z wizytą *ad limina apostolorum*.

Od 1995 honorowy członek „S”, od 1996 Związku Sybiraków.

Autor publikacji o nauce społecznej, m.in. *Poruszyć bryłę świata* (1985) oraz opracowań wspomnieniowych i autobiograficznych, m.in. *W starciu z totalitaryzmem* (1994), wspólnie z Lucyną Żbikowską: *Arcybiskup Ignacy Tokarczuk. W służbie Kościoła i narodu* (1997), *Od Zbaraża do Przemyśla* (1998), *Kazania pod specjalnym nadzorem* (1998), *Z przemyskiej »twierdzy«* (1999), z Mariuszem Krzysztofińskim, *Nie można zdradzić Ewangelii* (2012).

Odnaczony Orderem Orła Białego (2006), pośmiertnie Krzyżem Wolności i Solidarności (2018); 2007-2009 członek kapituły Orderu Orła Białego; dr h.c. KUL i Uniwersytetu Rzeszowskiego (2009); uhonorowany Nagrodą Honorową IPN Świadek Historii (2012).

1963-1989 rozpracowywany przez Wydz. IV KW MO w Rzeszowie (od 1975 w Przemyślu) w ramach TEOK (nr 22265); 6 XI 1975 - 12 I 1990 przez Wydz. IV KW MO w Rzeszowie (od 1975 w Przemyślu) w ramach SO krypt. Arka; 6 V 1972 - 10 X 1989 przez Wydz. IV KW MO w Rzeszowie (od 1975 w Przemyślu) w ramach SOR krypt. Capito; 18 XII 1975 - 8 XII 1989 przez Wydz. IV KW MO/WUSW w Rzeszowie w ramach SO krypt. Arka II.

Piotr Chmielowiec

[Przemyśl, Region Południowo-Wschodni](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)